

(המשך מעמוד 9)

שאננו צריכים קודם-כל לדאוג לשחרר את עצמנו, ואחר-כך את הנשים. ואני לא מסכימה לזה. שיחזור האשה קודם השיחור הפלסטיני. את הנשים ישוחררו, השיחור הפלסטיני יבוא אחר-מיה.

● זה אפשרי?

בוודאי, אין שום דבר שהוא בלתי-אפשרי. אבל רוב הנשים פה הן דתיות.

● אז זו דרך ארוכה.

בוודאי, אבל מה שקורה כאן קורה גם בישראל. וזו השגיאה של הנשים.

● משום שהן לא מודעות?

הנשים פה לא מודעות.

● אז אולי אין תיקויה?

התיקויה היא מעמד הפועלים, לא הבורגנים. הם לא יובילו את הנשים לשחרור.

● את רואה את עצמך במנהיגה?

לא, כי אני שונאת מנהיגות. אני רוצה להיות בין הנשים.

● איך רואים אותך פה?

כמי ששייכת להם, אחת מהם. כשאני רוצה, למשל, לקחת אתי אשה לפגישה, הבעל לא נותן לה, והוא אומר לי שאני שונה ממנה. אני מנסה לומר שאני לא שונה, שכל אחת יכולה לעשות את מה שאני עושה, ואז כל הנשים יהיו בלתי-תלויות ועצמאיות.

צריך להתחיל את המאבק בתוך החברה עצמה, את צריכה להראות שאת שווה.

יש לי דוגמה: היה אביר בשם ענתר, שהיה בן של שיפחה מההרמון. אבא שלו לא הכיר בו כאביר והוא רצה שיכירו בו. הוא היה מאוד אמיץ, היה רוכב על סוס והיה לו חרב ביד, עד שהוא הפך לאגדה. חוץ מזה הוא גם היה משורר. ואנשים שואלים אותו איך זה שהוא יותר אמיץ מכולם. הוא היה אומר להם: אתם תשימו את האצבע הקטנה שלכם כפה שלי, ואני אשים את האצבע הקטנה שלי כפה שלכם, וכל אחד מאיתנו ינשוך את האצבע של השני ונראה מי יבכה ראשון. והוא לא בכה ראשון, אבל אמר שאם השני לא היה בוכה לפניו, הוא היה בוכה קודם.

אני אומרת: תן להם לבכות, אל תבכה לפניהם, זה העניין. אומץ זה סבלנות וסובלנות.

אני לא אוהבת נשים שכל הנשק שלהן זה הבכי. צריך להילחם בחזרה, לא לבכות.

● את לא בוכה אף פעם?

בוודאי, אבל אני מאוד מנסה שלא. אני לא בוכה בקלות, זו האמת.

● למה, כי פמיניסטית לא בוכה?

לא, זה לא העניין. כל כאב שנגרם עלייך בנייארם לא גורם לי לבכות, הוא גורם לי להילחם בחזרה. כל תאונה שנגרמת עלייך טבעי, מה שאנשים אחרים אומרים עלייך אלוהים, יכולה לגרום לי לבכות. כשאיבדת את בני בכיתי.

● איך זה קרה?

הוא הלך ברחוב פה בעזה, היתה סופה, וחוט"י השמל, שנקרע מהרוח, פגע בו והרג אותו. הוא היה בן 18, וזה היה לפני 9 שנים. אבל אחרי זמן קצר הבנתי שהוא ימשיך להיות אחתי בלב, וזה לא אומר שאני צריכה לשבת ולחכות ללמתי ולהתאבל כל הזמן. הבנתי שאני צריכה להמשיך להילחם ולחיות את חיי ולנסות לעשות חיים טובים יותר לילדים אחרים. בכי לא יעזור לזאת.

● אבל אולי זה יעזור לך, זה עוזר להשתחרר.

זה אולי ישתחרר אותך, אבל במידה מסוימת אני לא רוצה להשתחרר מהבחינה הזאת. הרי מה שגורם למות בניו זו הזנחה של החיות. זה לא מאלוהים, אני לא מאמינה באלוהים. את הרי לא זורקת את עצמך לתוך הים ואומרת: אלוהים יעזור לי.

את חושבת שהמוות של בנך שינה אותך?

לא, אני נלחמת כשינוי הזה. בעיקבות המוות אני מוגנת יותר על ילדי. היום הבת שלי נסעה לירושלים לעבודה, והיא עדיין לא צילצלה ואני דואגת, אבל אני נלחמת בעצמי שלא לטלפן אליה. אני נלחמת ברגשות שלי כאם. אני יודעת שביורשלים יורד גשם, ואני יודעת שאין לה מכונית טובה, ואני לא יודעת מה קורה שם, אבל אני לא מתכוונת לטלפן. היא צריכה לחיות את החיים שלה.

אמרת קודם שאסור לבן שלך לחזור.

כן. אנחנו מרגישים שזה עונש. זה הפך כבר למסורת שכל מי שפעיל בחוץ, לא נותנים לו לחזור, אבל אם הוא לא פעיל במשך חמש שנים, אז מתירים לו לחזור. הבן שלי היה חייל מתנדב במילחמה נגד הפלנגנות כלבנות.

● הוא שאל אתכם לפני שהוא החליט לצאת להילחם?

אפשר למות גם בתאונת-דרכים. איך את מוגדרת, עכשיו באופן

לא, אלה החיים שלו. ניסינו לדבר עם כל מיני אנשים כדי שיאפשרו לו לחזור. אפילו שלחנו עצומה לממשל עם 7000 חתימות שביקשו את חזרתו, אבל הם אפילו לא ענו. לפני כמה שבועות, לפני האירועים האחרונים, נסעתי לכנסת בירושלים ופגשתי שם את ח"כ רדי צוקר מר"ץ. אחרי יומיים קראו לי למימשל ושאלו אותי מה הסיפור. אמרתי שסיפורי את הסיפור הזה כבר מאה פעמים, שאנחנו כבר זקנים, שזה הבן היחיד שלנו ושנחנו רוצים אותו בחזרה פה. הם אמרו שיתנו תשובה ואנחנו עדיין ממתנינים.

● הוא רוצה לחזור הנה לעזה?

כן.

● אבל הוא נשוי למצרייה.

נכון.

● מותר לכם לבקר אותו?

כן. אנחנו אפילו לא ידענו כשנולד לנו נכד. זה נודע לנו רק כשהוא היה בן תישעה חודשים. הבן שלי גר עם החברה שלו, היום אשתו, במשך תקופה ארוכה ואנחנו ידענו, וכך כל האחרים. הם שמרו על כך בסוד.

● אבל אתם שונים.

כן, אבל האחרים מתנהגים בדיוק כמו שהבן שלי התנהג.

● ולכלה המצרייה שלך לא איכפת לגור פה, בעזה?

אני חושבת שהיא רוצה, היא מרגישה טוב איתנו.

● אני לא מתכוונת אליכם, אני מתכוונת למצב.

היא הגיעה הנה לביקור בדיוק לפני שבועיים, כשהכל פה התחיל. היא שאלה אם הכל בסדר, אם זה בטוח פה בבית, אם שום דבר לא יקרה. אבל, לפעמים, יש לה חלומות ביעותים על מה שקורה. היא באה מאלכסנדריה ושם אף פעם לא קורה כלום.

● ולמרות הכל היא מוכנה לגור פה?

כן, אבל האחרים מתנהגים בדיוק כמו שהבן שלי התנהג.

● וכלכלה המצרייה שלך לא איכפת לגור פה, בעזה?

אני חושבת שהיא רוצה, היא מרגישה טוב איתנו.

● אני לא מתכוונת אליכם, אני מתכוונת למצב.

היא הגיעה הנה לביקור בדיוק לפני שבועיים, כשהכל פה התחיל. היא שאלה אם הכל בסדר, אם זה בטוח פה בבית, אם שום דבר לא יקרה. אבל, לפעמים, יש לה חלומות ביעותים על מה שקורה. היא באה מאלכסנדריה ושם אף פעם לא קורה כלום.

● ולמרות הכל היא מוכנה לגור פה?

כן, אבל האחרים מתנהגים בדיוק כמו שהבן שלי התנהג.

רישמי, מהו המעמד שלך, את פליטה? אני תושבת עזה. יש לי תעודת-מעבר ישראלית ותעודת-זרות של עזה. בתעודת-המעבר שלי, בסעיף לאום, כתוב: בלתי ברור. ומותר לך לנסוע בכל עת שאת רוצה?

מה פתאים? אני צריכה לקבל רישיון בכל פעם שאני רוצה לנסוע.

לא מזמן נסעתי לארצות-הברית. בדרך, כמטוס, מחלקים טופס שצריך למלא אותו ושם היתה מיטבצת שבה הייתי צריכה למלא את מקומ-הלידה שלי. כתבתי פלסטין. כשהגעתי אל הרלפק כדי לקבל את אשרת-הכניסה, הפקיד מחק "פלסטין" וכתב במקום זה "ישראל". הוא היה יהודי. אני לא הסכמתי ומחקתי את השם "ישראל" וכתבתי "פלסטין". היה בינינו ויכוח וביקשתי שיקרא לאחראי שלו. כשהאחראי בא, אמרתי לו שמדינת-ישראל קמה ב-1948 ואילו אני נולדתי ב-1927, שאז היתה פלסטין. הוא הסכים איתי.

● אני מבינה שאת רבה כל הזמן, לא מוותרת.

אני אוהבת את זה.

אני מוכרחה לומר לך שכביכול אין שום דבר בישראל אומרים כל הזמן "טרוריסטים". זה שטויות. יש פה אנשים שנלחמים בדרך של אלימות. אני נגד אלימות, אבל אני לא יכולה להגיד לאף אחד מה לעשות.

כשבועות האחרונים ההתנגדות פה היתה ספונטאנית וטבעית, והלוואי שהישראלים יראו את זה כך. הרי מה הם מצפים מאיתנו לעשות במצב הזה, שבו אנחנו נמצאים?

● ומה את עשית בשבועיים האחרונים?

ניסיתי לברר מה כולם עושים. מה את בדיוק עושה באונר"א?

אני מוכרחה לומר לך שכביכול אין שום דבר בישראל אומרים כל הזמן "טרוריסטים". זה שטויות. יש פה אנשים שנלחמים בדרך של אלימות. אני נגד אלימות, אבל אני לא יכולה להגיד לאף אחד מה לעשות.

כשבועות האחרונים ההתנגדות פה היתה ספונטאנית וטבעית, והלוואי שהישראלים יראו את זה כך. הרי מה הם מצפים מאיתנו לעשות במצב הזה, שבו אנחנו נמצאים?

● ומה את עשית בשבועיים האחרונים?

ניסיתי לברר מה כולם עושים. מה את בדיוק עושה באונר"א?

אני מוכרחה לומר לך שכביכול אין שום דבר בישראל אומרים כל הזמן "טרוריסטים". זה שטויות. יש פה אנשים שנלחמים בדרך של אלימות. אני נגד אלימות, אבל אני לא יכולה להגיד לאף אחד מה לעשות.

כשבועות האחרונים ההתנגדות פה היתה ספונטאנית וטבעית, והלוואי שהישראלים יראו את זה כך. הרי מה הם מצפים מאיתנו לעשות במצב הזה, שבו אנחנו נמצאים?

● ומה את עשית בשבועיים האחרונים?

ניסיתי לברר מה כולם עושים. מה את בדיוק עושה באונר"א?

אני מוכרחה לומר לך שכביכול אין שום דבר בישראל אומרים כל הזמן "טרוריסטים". זה שטויות. יש פה אנשים שנלחמים בדרך של אלימות. אני נגד אלימות, אבל אני לא יכולה להגיד לאף אחד מה לעשות.

כשבועות האחרונים ההתנגדות פה היתה ספונטאנית וטבעית, והלוואי שהישראלים יראו את זה כך. הרי מה הם מצפים מאיתנו לעשות במצב הזה, שבו אנחנו נמצאים?

● ומה את עשית בשבועיים האחרונים?

ניסיתי לברר מה כולם עושים. מה את בדיוק עושה באונר"א?

אני מוכרחה לומר לך שכביכול אין שום דבר בישראל אומרים כל הזמן "טרוריסטים". זה שטויות. יש פה אנשים שנלחמים בדרך של אלימות. אני נגד אלימות, אבל אני לא יכולה להגיד לאף אחד מה לעשות.

כשבועות האחרונים ההתנגדות פה היתה ספונטאנית וטבעית, והלוואי שהישראלים יראו את זה כך. הרי מה הם מצפים מאיתנו לעשות במצב הזה, שבו אנחנו נמצאים?

● ומה את עשית בשבועיים האחרונים?

ניסיתי לברר מה כולם עושים. מה את בדיוק עושה באונר"א?

אני מוכרחה לומר לך שכביכול אין שום דבר בישראל אומרים כל הזמן "טרוריסטים". זה שטויות. יש פה אנשים שנלחמים בדרך של אלימות. אני נגד אלימות, אבל אני לא יכולה להגיד לאף אחד מה לעשות.

כשבועות האחרונים ההתנגדות פה היתה ספונטאנית וטבעית, והלוואי שהישראלים יראו את זה כך. הרי מה הם מצפים מאיתנו לעשות במצב הזה, שבו אנחנו נמצאים?

● ומה את עשית בשבועיים האחרונים?

ניסיתי לברר מה כולם עושים. מה את בדיוק עושה באונר"א?

אני מוכרחה לומר לך שכביכול אין שום דבר בישראל אומרים כל הזמן "טרוריסטים". זה שטויות. יש פה אנשים שנלחמים בדרך של אלימות. אני נגד אלימות, אבל אני לא יכולה להגיד לאף אחד מה לעשות.

כשבועות האחרונים ההתנגדות פה היתה ספונטאנית וטבעית, והלוואי שהישראלים יראו את זה כך. הרי מה הם מצפים מאיתנו לעשות במצב הזה, שבו אנחנו נמצאים?

● ומה את עשית בשבועיים האחרונים?

ניסיתי לברר מה כולם עושים. מה את בדיוק עושה באונר"א?

אני מוכרחה לומר לך שכביכול אין שום דבר בישראל אומרים כל הזמן "טרוריסטים". זה שטויות. יש פה אנשים שנלחמים בדרך של אלימות. אני נגד אלימות, אבל אני לא יכולה להגיד לאף אחד מה לעשות.

כשבועות האחרונים ההתנגדות פה היתה ספונטאנית וטבעית, והלוואי שהישראלים יראו את זה כך. הרי מה הם מצפים מאיתנו לעשות במצב הזה, שבו אנחנו נמצאים?

● ומה את עשית בשבועיים האחרונים?

ניסיתי לברר מה כולם עושים. מה את בדיוק עושה באונר"א?

אני מוכרחה לומר לך שכביכול אין שום דבר בישראל אומרים כל הזמן "טרוריסטים". זה שטויות. יש פה אנשים שנלחמים בדרך של אלימות. אני נגד אלימות, אבל אני לא יכולה להגיד לאף אחד מה לעשות.

כשבועות האחרונים ההתנגדות פה היתה ספונטאנית וטבעית, והלוואי שהישראלים יראו את זה כך. הרי מה הם מצפים מאיתנו לעשות במצב הזה, שבו אנחנו נמצאים?

● ומה את עשית בשבועיים האחרונים?

ניסיתי לברר מה כולם עושים. מה את בדיוק עושה באונר"א?

אני מוכרחה לומר לך שכביכול אין שום דבר בישראל אומרים כל הזמן "טרוריסטים". זה שטויות. יש פה אנשים שנלחמים בדרך של אלימות. אני נגד אלימות, אבל אני לא יכולה להגיד לאף אחד מה לעשות.

כשבועות האחרונים ההתנגדות פה היתה ספונטאנית וטבעית, והלוואי שהישראלים יראו את זה כך. הרי מה הם מצפים מאיתנו לעשות במצב הזה, שבו אנחנו נמצאים?

● ומה את עשית בשבועיים האחרונים?

ניסיתי לברר מה כולם עושים. מה את בדיוק עושה באונר"א?

אני מוכרחה לומר לך שכביכול אין שום דבר בישראל אומרים כל הזמן "טרוריסטים". זה שטויות. יש פה אנשים שנלחמים בדרך של אלימות. אני נגד אלימות, אבל אני לא יכולה להגיד לאף אחד מה לעשות.

כשבועות האחרונים ההתנגדות פה היתה ספונטאנית וטבעית, והלוואי שהישראלים יראו את זה כך. הרי מה הם מצפים מאיתנו לעשות במצב הזה, שבו אנחנו נמצאים?

● ומה את עשית בשבועיים האחרונים?

ניסיתי לברר מה כולם עושים. מה את בדיוק עושה באונר"א?

למה הם היו צריכים בכלל להיות שם? הם יצרו את המחאה. כולם במחנה כעסו בגלל מותם של שניים מתושבי ג'באלייה, ופציעתם של ארבעה אחרים בתאונה. אבל החיילים באו וערכו פטרולים במחנה.

את תראי בעצמך, אם תבואי הנה ב-1 בינואר, כבר מהשעה 5 בבוקר תראי חיילים בכל מקום, כאילו הם אומרים לאנשים: אנחנו מצפים שאתם תעשו משהו.

● אבל הטענה היא שאם החיילים ייצאו מתוך המחנות זה ייחשב לניצחון לפלסטינים.

אני מכירה את הטענה הזאת. זה לא עניין של

„אלמלא היינו עוזבים מקומות ב-1948, הדברים היו שונים לגמרי“

ניצחון, הרי לא מדובר בכוחות שווים. מצד אחד עומדים אנשים חמושים, ומן הצד השני עומרים אנשים חסרי-מגן. הבעיה היא שכחך רבין מתגאה ואומר שצבא מגן על עצמו, שצבא העיניים מטרידים ומשפילים ומכים אנשים.

● את שונאת את החיילים?

אני שונאת צבא בכל מקום, כל צבא.

● ואת החיילים הישראליים?

אין לי שום כבוד לצבא שמשתמש בכוח שלו.

● איזו ברייה יש להם?

שיצאו מפה לכל הרחות. זו הברירה המצוי-אחרת היחידה שיש. הם הורסים את הקיום שלי.

אני הייתי מאמינה גדולה בהידברות ובמשא ומתן, עד שראיתי את התנהגות החיילים, והיום אני לא יודעת אם אני מאמינה בזה יותר. החיילים הרי מייצגים את ישראל כולה. אי-אפשר לומר שהחיילים הם רק מסוג אחד. הם מייצגים קשת של כל הרעיונות מכל המיפלגות, אנשי סדר ומילואים.

אם כל ישראל נראית כמו שהחיילים נראים כאן, אז שאלוהים יעזור להם, לישראלים, כי הם אוכלים את החברה שלהם מבפנים, הם אוכלים את כל מה שהיהדות מייצגת. היהדות, שעברה את השואה, צריכה לדעת יותר טוב. הם רוחפים אותנו להיות עוד סוג של תנועה ציונית, שיותר טוב לעולם בלעדיה.

● לאור כל מה שקרה בשבועות האחרונים את חושבת שיכול להיות שלום אמיתי בין שני העמים?

בין גרמניה לישראל יש שלום, ואנחנו לא הרגנו שישה מיליון איש. נכון, אומנם, שהגרמנים שילמו.

● את מצפה שהישראלים ישלמו?

בצורה זו או אחרת משהו ישלם. אלה החיים. אנחנו, כבודדים, משלמים בשביל השגיאיות שלנו, למה שממשלות לא ישלמו בשביל הש-גיאות שלהן?

הישראלים צריכים להבין שהזמן לא פועל לטובתם.

אל תסגרו את כל הדלתות והחלונות, תשארו פתח לשלום. אני מרבית על ממשלת-ישראל, לא על העם. עכשיו הם מרוויחים, אבל לטווח ארוך הם המפסידים, כי הם מאוד תלויים בארצות-הברית, ופה תהיה להם אוכלוסיה פלסטינית עצומה, שהם לא יידעו מה לעשות איתה. אי אפשר לאורך זמן, להפוך את כל האוכלוסיה הזאת לעברים.

● את אופטימית ביחס לעתיד?

כן, בוודאי. כל זמן שאני חיה אני אופטימית, החיים הם אופטימיים. המצב שלנו לא מיוחד, יש הרבה כמונו בהרבה מקומות בעולם. צריך ללמוד מההיסטוריה. מרי אורחי לא מנוהל עלייך מחקרים סטטיסטיים. קרו דברים מפתיעים. צריך ללמוד מהמאמריקאים. למרות כל הכוח והנשק הם לא הצליחו להתיגבר על הריאטנאמים, שהיו יחפים ללא נשק.

ההוא היא לא כמה נשק יש לך, אלא כמה אתה הומאני והגיבון. אני יכולה להאוב ולהבין הומאניות אבל לא חוסר הומאניות.

לפני ימים אחדים ראיתי מתנחל מכה ילד בן 8. האם הוא לא אבא בעצמו מה הם חושבים, שאין לנו רגשות? גם אנחנו בנייארם. הם יכולים לומר מה שאתנו נוודים ולא משכילים, יכולים לומר שיש לנו זנב, אבל יש לנו זכות על הקרקע וזה ההבדל הגדול. כשאני מרצה בכל מיני מקומות, שואלים אותי מי יעזור לפלסטינים כשתהיה לא מדינה. ואני אומרת שלישראלים אין זכות לשאול שאלה כזאת, כי הלחם של ישראל ממומן עליידי ארצות-הברית.

מרי בפריים בהיפה (1946)

אני שונאת צבא בכל מקום. כל צבא.

אני אחראית על תוכניות-חינוך לגיל הרך במחנות-הפליטים. אני מלמדת מורים להיות מחנכים טובים.

● למדת חינוך?

כן, למדתי חינוך לגיל הרך בישראל ואחר-כך בארצות-הברית.

● איך הגיבה המישפחה שלך כשהחלטת לגור בעזה?

הם ניסו לשכנע אותי לא לעשות את זה, אבל זה לא עזר להם.

● את בקשרים איתם, הם באים לבקר אותך פה?

כן.

● היית צריכה לוותר על האזרחות הישראלית שלך כדי לגור בעזה?

כן וזה נעשה בצורה פשוטה. כתבתי מיכתב שבו ויתרתי על האזרחות.

● מה את חושבת יקרה בעתיד בעזה?

אני חושבת שהישראלים ינסו לרכא את ההתנגדות, אבל זה לא יהיה לזמן רב. אני מצפה שבו בינואר, שזה יום הפת"ח, יקרו דברים.

● מתכננים מה משהו?

אני לא יודעת, אבל בדרדיכלל כן.

● כמה מההפגנות שהיו בשבועיים האחרונים היו מתוכננות?

ההפגנה הראשונה, שהיתה במחנה הפליטים ג'באלייה, היתה מאוד ספונטנית. זה היה בבוקר למחרת אותה תאונת-דרכים. התלמידות הפגינו בתוך חצר בית-הספר, ואז באו החיילים וזרקו פנימה גז מדמיע. מכוחו שמעו את רעש היריות, וכל האמהות רצו לכייון בתי-הספר, שנמצאים כולם באותו האזור, צמודים אחד לשני. האמהות רצו והתחילו לזרוק אבנים ולבכות, ואז החיילים התחילו להכות אותן.

כן. אתמול, למשל, לקחתי את הנכד שלי לי סיבוב במכונית והוא ראה המון חיילים ברחובות, ושאל אם עומדת לפרוך מילחמה. אמרתי לו שזה רק מישחק. ביום אחר לקחתי אותו לסיבוב במכונית וראינו המון צמיגים בוערים. אני רצינית להתרחק משם, אבל הוא נורא התרגש מהאש וביקש דווקא לנסוע לשם ולראות את האש הבערת.

● כסבתא לנכדים, לא היית מעדיפה שהם ישארו במצריים, במקום שקט, ולא יבואו הנה, שכאן מסוכן?

לא, אני לא מאמינה בזה. הם פלסטינים והם צריכים לחיות את זה. אני לא מעודדת אף אחד שנבוחר לצאת מפה או להוציא את הילדים שלו מפה.

● אבל זה טבעי שהורים רוצים שהילדים שלהם יהיו רחוקים מהסכנה.

לא, אם לא יהיו עוזבים את בתניהם ב-1948, הדברים היום היו שונים לגמרי. אנחנו צריכים ללמוד את הלקח שלנו מהעבר.

● הרבה צעירים היום מאשימים את ההורים שלהם שעזבו ב-1948.

נכון, הרבה, והם צורקים. אם אתה אוהב את הארץ שלך אתה צריך להילחם למענה. אני ראיית בגולה הרבה ישראלים והרבה פלסטינים שעזבו בגלל הצרות והם לא אנשים שלמים.

● אבל הם בטוחים יותר.

שטויות. אם את צריכה למות את תמותי. גם שם אפשר למות בתאונת-דרכים. הנה, בלונדון נהרגו אנשים כשריפה שהיתה ברכבת-החתחתית.

● אבל אין צורך ללכת בכוונה לתוך האש.

אפשר למות גם בתאונת-דרכים. איך את מוגדרת, עכשיו באופן

כן. אנחנו מרגישים שזה עונש. זה הפך כבר למסורת שכל מי שפעיל בחוץ, לא נותנים לו לחזור, אבל אם הוא לא פעיל במשך חמש שנים, אז מתירים לו לחזור. הבן שלי היה חייל מתנדב במילחמה נגד הפלנגנות כלבנות.

● הוא שאל אתכם לפני שהוא החליט לצאת להילחם?

אפשר למות גם בתאונת-דרכים. איך את מוגדרת, עכשיו באופן

כן. אנחנו מרגישים שזה עונש.